

POLE POSITION
TOUCH THE FUTURE

PERGON
NO 1 IN TREKKING SYSTEMS

Hole Leki posílá
Norská služba České republiky

- ✓ BEZPEČNOSTNÍ POUTKO
- ✓ VELKÁ OPĚRNÁ PLOCHA
- ✓ DUTÁ OPĚRNÁ PLOCHA
- ✓ VNĚJŠÍ TVAR BEZ HRAN

LEKI
www.leki.cz

OUTDOOROVÝ ČASOPIS S UNIKÁTNÍ DISTRIBUCÍ – ROZDÁVÁN ZDARMA VE 430 OUTDOOROVÝCH CENTRECH
KOMPLETNÍHO DOBRODRUHA NAJDETE ROVNĚŽ NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH WWW.CASOPISDOBRODRUH.CZ

1 2010 DOBRODRUH

ZDARMA

DVOUMĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

Jiří Havel: ALANDY

Ztratíte se – touto předpovědí nás znervóznila dva švédští kajakáři při náhodném setkání. Šel z ní strach a začala shánka po informacích, mapách, kompasech, sextantech a džípskách. Neuklidnil nás ani profesionální geograf z blízkého okruhu známých, kterému se nepodařilo najít soustroví Ålandy na globusu. Asi proto, že Ålandy jsou malé a málo známé a i když ostrovů je v nich 6000, jen setina z nich je obydlených.

Má to svoji výhodu. Ať přistanete s kajakem kdekoliv, nemá vás kdo vyháňet. Zato se ale nebudete mít čeho napít, protože kde nejsou lidé, není ani voda. Také se nikoho nezeptáte na cestu v případě, kdyby ti Švédí měli náhodou pravdu.

To strašidelné bludiště zaujímá kus Baltu zjednodušeně mezi Stockholmem a Helsinkami a nikdy tam neležlo víc než 20 000 obyvatel. Přesto bylo soustroví v minulosti středem pozornosti lidu vojenského národnosti finské, švédské, ruské, anglické, francouzské, německé a možná i jiné. Vojáci ostrovů mnohokrát militarizovali a demilitarizovali stejně nevyzpytatelně, jak nevyzpytatelně se točí vítr mezi skalními výsypami.

Sotva domorodci dostavěli nějakou pevnost, hned zahájili práce na jejím zbourání, zatímco jinde vznikala pevnost další. Aby řádně dostáli jménu své domoviny, museli vedle budování ještě lovit úhoře, protože Ål je švédsky úhoř. Je náhlední, že za takových okolností se nenaučili lenošit a při pohledu na současná městečka, vesničky a samoty se zdá, že jim to už tak zůstalo.

JAK TO BUDE S PÁDLŮVÁNÍM?

Ålandy vlastně ani nejsou pořádné ostrovy, jen skaliska a šéry, sotva vystupující z mělkých pobřežních vod. Ale ani ty vody nejsou pořádně mořské vody, slanost mají nízkou, protože Balt prý byl původně vnitrozemským jezerem. Ke všemu není v těchto končinách hladina ani špinavá a masná, takže nás vlastně bude čekat dvoustakilometrová plavba do Finska neslanou nemastnou vodou.

Plavbu máme rozpočtenou na osm dní a všechno si vezeme s sebou, jen pitnou vodu ne, protože kajak přece jen není tanker. Hodně diskusí proběhlo na téma, kudy poplujeme a nakonec jsme stejně pluli jinudy, protože jediné změny mohou člověka potěšit v jednotvárné životní sedli.

Proti původnímu rozhodnutí jsme odstartovali z Mariehamnu a mířili dál kolem ostrovů Lemland, Lumparland, Foglö, Sottunga, Kumlinge, Lappo, Brandö, Jurino, až do Kustavi na západním pobřeží Finska.

Názvy asi čtenáři přiliší neřikají a ani na nich nezáleží. Navíc jsme měli jeli stovky dalších ostrůvků a skalisek, o jejichž jménech a poloze jsem neměl, stejně jako čtenář, nejmenší tušení.

➔ Pokračování na str. 2 až 4

VYSOKÉ POBŘEŽÍ A NÁRODNÍ PARK SKULESKOGEN

V severním Švédsku se při pobřeží Botnického zálivu rozkládá oblast plná strmých kopců, skalnatých srázů, klikatých zálivů a členitých ostrůvků. Na zalesněných svazích se nachází velká balvanitá pole se zaoblenými kameny, které by náhodný pozorovatel očekával spíše na mořském břehu. Tato krajina se říká Høga Kusten, což znamená Vysoké Pobřeží. O její jedinečnosti svědčí i skutečnost, že byla zapsána na seznam oblastí světového dědictví UNESCO.

Høga Kusten – Národní park Skuleskojen

Hlavní podíl na utváření okolní krajiny měl skandinávský pevninský ledovec. Před dvaceti tisíci lety byl právě v těchto místech nejmocnější a dosahoval tloušťky přibližně tří kilometrů. Obrovský tlak ledu zatlačil

zemskou kůru o osm set metrů níž. S oteplením klimatu se ledový příkrov ztenčoval a zemská kůra se začala opět zdvihát. Před necelými deseti tisíci lety ledovec ustoupil a z moře se vynořily vrcholky nejvyšších kopců. Od té doby se okolní krajina zdvihla o téměř tři sta metrů a růst stále pokračuje tempem osmi milimetrů za rok. Očekává se, že pobřeží by se mělo zvednout ještě o padesát metrů.

Přirozeným východiskem pro poznání Høga Kusten je návštěvnické centrum, nalézající se vedle silnice E6 přímo pod výraznou skalní stěnou hory Skuleberget. Kromě informačních tabulí, venkovních stolů a lavic zde návštěvník nalezne občerstvení a obchod se suvenýry.

Začíná tady také asi čtyři kilometry dlouhý okruh, který vede přes vrchol Skuleberget. Stezka zpočátku stoupá strmým zalesněným svahem až ke stěně. Překonání následujícího strmého úseku usnadňují žebříky, z nichž jeden odbočuje do jeskyně, zahloubené v kolmé stěně. Jeskyně vznikla působením příboje v době, kdy se ještě nacházela o dvě stě metry níže na mořském břehu.

➔ Pokračování na str. 11

NOVÉ CENY NOVÉ ZBOŽÍ

PRO REGISTROVANÉ ZAJÍMAVÉ SLEVY

colltex, contour, TUBBS, Dynafit, SkiAlpShop.cz

SKIALP, FREERIDE, TELEMARCK sety lyže + pásky + vázání, lavinové sety, hole, spacáky...

Ufábořit se trvá dvě hodiny

► Pokračování ze str. 1

Některé hrdě vynořují svoje ohlazená temena z rozhoupané hladiny, jindy se v šestnáctistupňové vodě tulí k sobě celý shluk miniostrůvků, z toho se dva žulové bloky navzájem zvědavě pozorují třeba z desetikilometrové vzdálenosti. Především ale vypadají všechny stejně a je naprosto vyloučeno se v nich vyznat.

Mapa hovoří zcela zřetelně, ve skutečnosti však není vidět z kajaku nic, než kousek čílného pobřeží, které se vzápětí zatáhá do křivolaké spleti ledovcem potvité ohlazených skal. Typická je totální absence bodů, které jsou obvykle pokládány za orientační.

Proto má David na červeném Lettmanu námořní švédskou buzolu Salewa a barevnou kopii nepřilíš podrobně

padesátky, Petr na žlutém Speedru GPS s googlovou mapou. Na mé oranžové Narpě nemám nic a budu se věnovat kamerování.

V Lemströmském kanálu, který vykopali váleční zajatci za vlády Rusů ve Velkoknížectví finském, není nic orientačního k řešení, až když před přídíl záhy vystoupí otevřená hladina. Kamera zůstává jako vždy poslední, protože start je potřeba zvěčnit pro příští generace.

SÁM NA MOŘI

Kormorán opustil skalní útes, aby udržel bezpečnou vzdálenost od kajaku a kamera se samozřejmě snaží plout za ním. Opeřenec popoletěl tak ještě dvakrát a kamarádi najednou nebyli ani vpředu ani vzadu, ani tam, kde jsme se

viděli naposled. Nemohou být ale daleko a pravděpodobně se někde potkáme. Plujeme přece všichni k severovýchodu do finského Kustavi, kde nás za 8 dnů bude čekat doprovodný mikrobus se skupinkou cyklistů. Prvních pár hodin bloumám očima po klidné hladině ve snaze zachytit žlutou nebo červenou skvrnu, ale s postupujícím časem se pozornost a s ní také pravděpodobnost setkání snižuje.

Je třeba se na situaci dívat reálně. Mám pětilitrový kanistr vody, jídla přiměřené, vařič, stan, spacák, karimatku, náhradní oblečení. Ještě, že jsme nezvolili systém jeden veze konzervu a druhý otvirák. Škoda, že nevím, kam mám plout, jinak je všechno O.K. Základní obrysy cesty mám z opakovaného prohlížení mapy tak trošku ►

zájezdy do celého světa
www.nomad.cz
 cestovní kancelář Nomád s.r.o.
ZÁJEZDY 2010
 ● POZNÁNÍ ● TURISTIKA
 ● EXPEDICE ● TÁBORY
 ● CYKLOTURISTIKA
 KATALOGY ZDARMA
 KATALOG na SMS s adresou: 737 671 045
 e-mail: nomad@nomad.cz
 Smetanova 34, Žďár n. Sáz, tel: 566 623 642,
 telefon Praha: 224 946 180, Brno: 542 216 076

Nikde nikdo...

Nový Volkswagen Multivan. Všestranně schopný spoluhráč.

Všichni máme své záliby a přání. Každý člověk je originál, a proto jsme vyrobili auto, které se dokáže přizpůsobit každému a nikdy nebude stejné. Nový Volkswagen Multivan. Skvělé zkušenosti se spolehlivostí a kvalitou užitkových vozů Volkswagen má i skupina Chinaski, která je již 6. sezónu používá na cestách za svými úspěšnými vystoupeními. Vydejte se s nimi na cestu i vy. Nové, úspěšnější a ještě ekologičtější motory vám budou hrát do noty a s novou generací pohonu všech kol 4Motion vás už nic nezastaví. Jako jediný vůz ve své třídě si nový Multivan 4Motion můžete objednat s automatickou převodovkou DSG. Pro váš maximální komfort navíc ke každému vozu dostanete nosiče, střešní box a kompletní diskografii skupiny Chinaski na CD zdarma*.

Zavolejte či navštivte nás a domluvte si zkušební jízdu.

* Akce platí pro vozy zakoupené či objednané do 31. 3. 2010.
 Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 7,6–13,3 l/100 km, 199–316 g/km.

CarePort | Služby & Mobilita

Autorizovaný prodejce Volkswagen **Porsche Praha-Prosek**

Liberecká 12, P.O.Box 52, 182 00 Praha 8, tel.: 286 001 720, fax: 286 001 799, www.porsche-prosek.cz; e-mail: vw.prosek@porsche.cz

► v merku a stačí určit sever a vzpomínat si, jak to bylo s tím púlením úhlu mezi malou ručičkou a dvanáctkou. Nemám ale hodinky a slunko taky nikde. Ani pařez s letokruhy na moři nenajdeš a meč na jižní straně kmene stejně tak. Nejistý pocit, že některými úžinami jsem už párkrát proplouval, se potvrzuje.

Každý z nás má samozřejmě kdesi hluboko ve vodotěsné komoře bezpečně uložený mobil, ale jakékoliv pokusy o vyřešení situace tímto způsobem naprosto zklamaly. Při vědomí, že může být podstatně hůř a na moři mobil nedobře, byly pokusy o relace krátké a neúčinné. A pokud si někdo myslí, že se kajaky najdou ve spleti ostrovů esemeskou, je bláhovým obdivovatelem rádo by všemocné techniky.

O bloudění z hlouposti je plno písniček, které se do rytmu pádlování docela hodí. Snad nevedu do dějin ostrovů jako zpívající bludný Alandan. V mírném protivětru jsou i příbojové vlny

Hledají mě

Kdyby člověk věděl, kde je...

Botanická zahrada

Další den se podobná situace nenašla a moje poloha zůstala neznámá. Zato o den později jsem prchajícího dědu nemilosrdně pronásledoval až k domovním dveřím. Po rázném klepání přišli otevřít hned tři a byli po počátečním ostychu kopidvů velice milí a laskaví. Světové strany ovládali dokonale. Nabízel mi také jednoduchou mapu, ale tu jsem nemohl přijmout, abych neztratil tvář před sebou i před kamarády, pokud je ještě někdy uvidím. Propagoval jsem totiž plavbu jen tak, bez technických vyvolávaní v očekávání hlubších zážitků. To jsem ovšem netušil, že si dobrodružství vychutnám doopravdy.

Při pádlování je dost času na mudrování o místním lidu, pláchem jako lovná zvěř. Příčinou je zděděná moudrost. Z moře připlouvali piráti, zloději, pomstychtivci, maniaci, podivíni a především celé flotily vojáků. Před skunevy carské policie se na Alandech necítil bezpečně ani Lenin a mezi ostrovy se raději několikrát přestěhoval.

Fakt, že slunce vychází na východě a zapadá na západě sotva někoho překvapí. Spíš je překvapující, že to při pádlování moc nepomůže, protože při východu a západu slunce kajakář obvykle nepádluje.

► *Dokončení na str. 4*

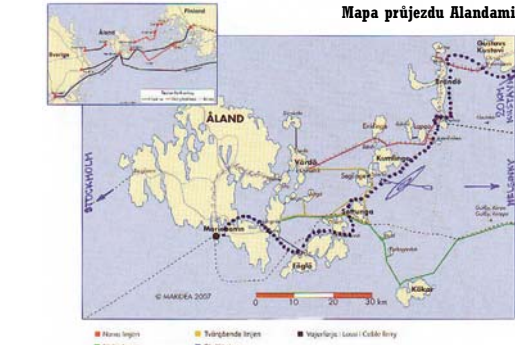
mírné a docela pohodlné se dá přistát na severním pobřeží ostrova Lemland, ale mohl by to být i Lumparland. Málo záleží na přesné poloze a na čase už vůbec ne, protože v červnu je krásně vidět celou noc.

Po hladkých plotnách se kajak z vody vytahuje dobře a kousek plátna na stan se nahore na skále určitě najde. Proces vylovení s přípravou noclehu, vařením a hygienou, trvá dvě hodiny stejně jako ráno příprava k plavbě, a je úplně jedno, jestli se člověk fláká nebo se nutí do šilného tempa. Ve vymletých kamenných mísách stojí příjemně ohřátá voda a skála je i teď večer teplá. Adam asi také neměl plavky.

Zanedbatelný baltský příliv si kajak přes noc nevezme, ale přesto je bezpečnější přivázat ho pořádným provazem k balvanu. Je vyzkoušeno, že prázdná loď se po větru vzdaluje nedostížnou rychlostí, stejně tak jako lehké kevlarové pádló.

Takové úvahy jsou výplodem osamocnosti. Uplavaná loď patřila k nejstrašidelnějším představám a představa, jak na těch skalách pomalu hynu, byla horší, než klasická obava z příboje, který nedovolí kajakáři přistát a ve zdraví vystoupit.

V blízkosti hladiny jsou skály mokré a slizké. Stačí trochu uklouznout, klepnout hlavou a ztratit na chvíli vědomí. Možná stačí jen lehce pochroumáné rameno nebo loket a starosti s orientací budou úplně zbytečné.

Mapa průjezdu Alandami

Co takhle zlomit si nohu? Takovým scénářem se ovšem člověk moc nepostraší, protože se zlomenou nohou se pádlovat dá.

Malování čerta na zeď by mohlo pokračovat ještě temněji, kdyby se v noci doopravdy setmělo, ale severské slunko je vynikající vynález a rudý sluneční kotouč kromě povzbuzení morálky signalizuje i přes stěnu stanu, kde je západ. Kdo zná západ, zná i severovýchod a právě na něm mně tentokrát pořádně záleželo. Vitr cloumá stanem čím dál vztekleji, ale něco přečte vážím a navíc mám uvnitř v každém rohu položený pořádný šutr. Protože kolik do skály se zatoulet nepodaří, přivá-

zal jsem ještě k tomu stan špagátem ke statně bříže. Nepřeháním to?

Ani po ulehnutí nemá sňokajakář kdovíjaký klid. Ta voda v kanystru je nějaká nažloutlá a maso mělo večer na pávní taky divnou barvu. Usínání je zdoluhavé a nabízí ještě profižnutou tepnu při ranním otvírání sardinek.

Nic se nesmí stát. Chyba není povolena. Je důležité si to myslet a věřit tomu. Hlavně v noci, protože ráno už má člověk úplně jiné starosti.

POŘÁD SKORO NIKDO

Ještě včera jsem si myslel, že při současné populaci musím někomu poklat a skoro jsem měl pravdu. Nebylo

to sice na vodě, ale u bílé chatky na skále mezi borovicemi, kde se rýpal v zemi postarší domorodec. Severňané, zvláště na venkově, nemají návštěvy v lásce, ale až takhle? Jakmile stařík zaslechl šplouchání pádla a zaregistroval kajak i opticky, rázně ukončil činnost a nejvyšší možnou rychlostí zmizel v chatce. Venku se už neobjevil.

NAKLADATELSTVÍ JOTA SLAVÍ JUBILEUM

Nakladatelství JOTA působí na knižním trhu již 20 let, vydalo více než 960 titulů v několika edičních řadách a v letošním roce ho čeká překročení magické tisícovky. Jeho jediný majitel Marcel Nekvinda zpočátku vydával knihy za zaměřené regionálně – pracoval především s moravskými autory. Po třech letech existence nakladatelství postnatně rozšířilo spektrum vydávaných titulů – nejen tematicky, ale i vydáváním děl překládaných z angličtiny, francouzštiny, ruštiny, němčiny či španělštiny, čímž se postupně zařadilo mezi jedno z největších nakladatelství v České republice a ročně vydává na 80 titulů.

nými, nás seznámí edice **Biografie**. Kvalitní četbu pro náročné čtenáře, zajímající se především o tituly oceňované světovou kritikou, přináší zcela nová **Zlatá edice. Turistické průvodce** RUGH GUIDES vydávané v češtině Nakladatelstvím Jota jsou v současnosti době nejoblíbenějšími publikacemi svého druhu na našem trhu. Jedná se o překlady britského Rough Guides, které působí na trhu více než 25 let.

Jota vydala již více než **90 turistických průvodců** po různých zemích, městech či regionech, pravidelně po dvou až čtyřech letech aktualizovaných. Za svou kvalitu, podrobné a stále aktuální informace byly oceněny společnostmi BAA a Expeda, dále titulem **NELPŠÍ TURISTICKÉ PRŮVODCE** na několika ročních festivalech GO KAMERA a v soutěži TOURMAP 2006. Průvodce Albánie byl také oceněn v soutěži TOURMAP 2007 a rovněž TOURMAP 2009. Na svých cestách je využívá i řada již výše jmenovaných českých cestovatelů legend.

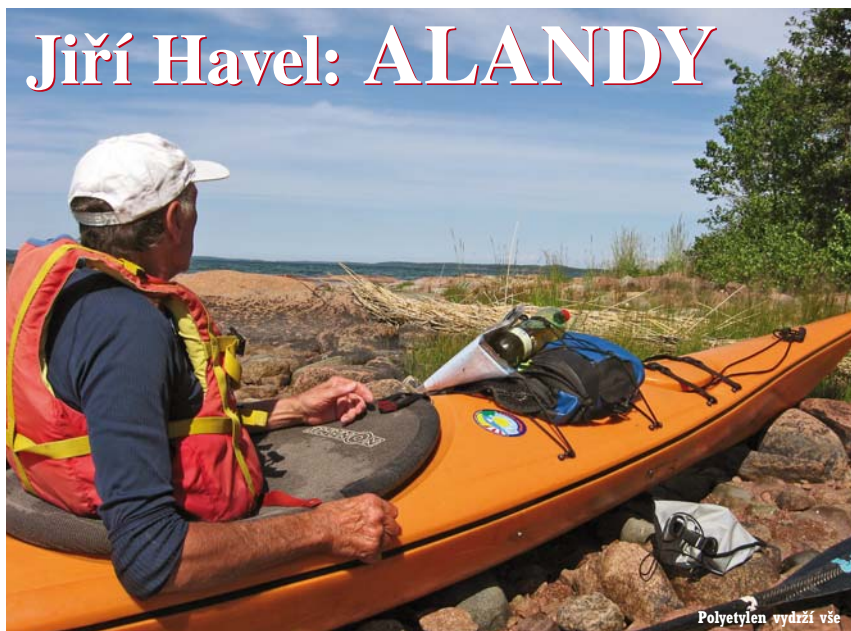
Součástí většiny turistických průvodců Nakladatelství Jota je hodnověrný multimediální DVD s cestopisným filmem o konkrétní zemi. Od února 2007 je součástí všech turistických průvodců ROUGH GUIDES kompletní program na úpravu digitálních fotografií Zoner Photo Studio 12 Xpress v českém překladu. Jedná se o speciální verzi určenou hlavně pro cestovatele, kteří na svých cestách po světě nejvíce ocení plně přístupnou funkci GPS support.

NAŠE OCENĚNÉ TITULY:

Cena Egona Erwina Kische pro knihu **Cuba Libre** Petra Horkého a Miroslava Náplavy. Cena za nejprůběžnější knihu z oblasti politické literatury pro **Hampftongovy ilustrované dějiny moderní Evropy**. Ediční řada **Turistické průvodce Rough Guides** získala Jury Prix agentury Czech Tourism, cenou festivalu GO KAMERA 2003–2008. Ediční řada **LITERATURA faktu a military** obdržela Cenu Miroslava Ivanova, stejně jako kniha **Pouť za černým Kristem pěti světadílů**. **Knihy Konga** Vladimíra Plešingeru získala následující ceny: cenou roku 5. ročníku soutěže festivalu GO KAMERA 2008, ocenění na festivalu GO KAMERA 2008, Fotografická publikace roku 2008 v kategorii Mistopisná publikace a Hlavní cena E. E. Kische za rok 2007, udělovanou za nejvýznamnější počín roku v oblasti literatury faktu. **Brány do ztraceného světa** byly oceněny na festivalu GO KAMERA 2009, na festivalu Tourmap 2009 a také prestižní cenou Mezinárodní speleologické unie UIS.

NAKLADATELSTVÍ JOTA slaví v letošním roce již 20. narozeniny. Slavte společně s námi! Na stránkách www.jota.cz zakoupíte naše knihy se **slevou 20%**.

Nakladatelství JOTA, s.r.o., Škárova 16, Brno 612 00, tel.: 539 086 580, e-mail: jota@jota.cz

➤ *Dokončení ze str. 3*

Kudy se slunce pohybuje po obloze během dne, je potřeba vykoumat vlastním pozorováním, ke kterému je člověk nucen se v nouzi uchýlit. Za normálních okolností vystačí našinec s informací svítí-nesvíti.

Domorodec se pro povržení správného směru neobjevuje a ani hvězdám a měsíci se na světlou severskou oblohu příliš nechce. Jen vítr fouká vůči směru plavby vždycky pod nějakým úhlem, z čehož se dá pro praktickou potřebu usoudit mnohé.

ČERNÉ MYŠLENKY

Pokud je jasno, klidno a teplo a ani mořské vlny u svých hnízdišť neobtěžují svými výhrůžnými nálety přímo na hlavu, jsou i myšlenky bez-

starostné. Cítím, že už ani nikoho nepostrádám a nehledám.

Jakmile se ale začnou vytvářet na vrcholcích vln bílé hřebeny, příboj olizuje svými jazyky kolmé pobřežní skály stále výš a vodní tříšť opláchně hlavu při každém poryvu, kolena se pevněji zaklesnou pod palubou, ruce se svou pádlo a tělo se tlačí do předklonu, aby stabilitě bylo učiněno zadost. Zvláště při plavbě na zadní vítr si kajakář pomalu a neochotně začne připouštět, že by se mohl dokonce i převrátit.

Pro takový případ má připraven eskymácký obrat, nacvičený ovšem u okraje bazény nebo pár metrů od břehu pláže nebo rybníka. Samozřejmě v dobré fyzické a psychické pohodě, v teplé vodě a na prázdném kajaku.

Lehko v přípravě, těžko v boji. Touto parafrází chci jenom konstatovat, že se eskymácký obrat nemusí v reálných podmínkách podařit a morál pro jeho opakování není z čeho vyždímat. Z plujícího se tak ve vteřině stává plavec, který sám do kajaku nenastoupí zpátky z vody ani náhodou.

Jaké pocity zažívá plavající promrzlý sólokajakář na otevřeném moři nebylo doposud z celkem logických příčin popsáno, je však velmi pravděpodobné, že v místních poměrech bude dříve či později větrem dohnán ke skalnatému opuštěnému ostrovu, na kterém se může se štěstím a jen trochu potlučený zachránit.

Může pak sedět na skále a čekat, což je jediným, ale veskrze špatným řešením.

Někdy se vystupuje hůř

Nejenom noční, ale ani denní můry nenechají člověka na pokoji. Co dělat potom, když se už nedá dělat snad vůbec nic? Na to je pozdě, kamaráde. V různých kapsách a kapsičkách plavačky a neoprenu měls mít hliníkovou fólii, signální rachejtle, zapalovač, čokoládu, flastr, nůž a hlavně mobil. Pěkně u sebe a ne kdesi ve vodotěsné komoře kajaku, který je teď bůhvídkde.

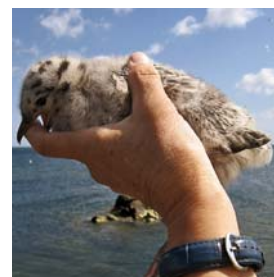
Je nutné odvrhnout takové myšlenky, protože v těžkých podmínkách nesmí chybět dokonalé soustředění. Jinak se pravděpodobnost osudové chyby zvyšuje.

Naštěstí se nezvyšuje rychlost větru a sotva se slunce dotkne hladiny, odpocívá už kajak na písčité miniplážičce, jediné, kterou jsem na Alandech potkal. Asi jako odměnou za dnešní útrapy.

Spánku předchází snění o tom, že snad někdo připluje k pláži, aby se vykoupal a navíc bude vědět, kde je severovýchod. Nikdo ale nepřišel.

CHVÁLA SVOBODY

Slunko už zase visí vysoko nad obzorem, který je tak nízký, že by se stejně nemělo kam schovat, a vlnky šplouchají po ránu zatím jen malátně. Tělo si už zvyklo na pravidelnou celodenní námahu a oči na opuštěnou hladinu. Už dávno červenou a žlutou skvrnu nehledám a strašidla posledních

dnů se rozplynula jako brázda za zádi kajaku. Koneckonců to byla jen strašidla. Je zbytečné obávat se toho, co nenastalo a raději se utvrdit v tom, že ani nenastane.

Součet všech vjemů vytváří dobrou náladu, spokojenost a euforii.

Samota je krásná a osvobozující. Možná je to ale všechno jen proto, že už není kam plout. V přístavu v Kustavi se v dobré náladě setkáváme.

Ze všech těch skal, skalek, kamenů, ostrůvků a šer zůstala jen slaná příchutí právě končící dovolené. Konec pocitu naprosté svobody, neomezené časem ani prostorem, veličinami, před kterými doma není úniku.

JÍŘÍ HAVEL

Marathény 2010

se blíží

Start již 28. září 2010 v 10.00 SELČ
na startovací čáře v Marathonu.

Slavnostní běh po původní trati
Marathon – Athény proběhne
ve formě historických vojenských
šiků.

Přejímka startovních čísel
a řazení do šiků již od 9.00 SELČ.

PŘÍZEŇ VLČÍHO BOHA V BUKOVSKÝCH VRŠÍCH

Prožili jsme další nádherný a slunný listopadový den v Bukovských vrších v nejvýhodnějším cípu Slovenska u polských a ukrajinských hranic. Na listnatých stromech se prořídlé a nevytvrdlejší listy držely již jen silou vůle. Když jsme si připravovali bivač na Vyšné Brackani, tušili jsme v údolí pod sebou vesničku Ruský Potok s překrásným dřevěným pravoslavným kostelíkem.

S večeri jsme neotáleli: brzy nás čekala další mrazivá noc. Framovi s Mishou to bylo jedno – stačilo jim jen pohroužit čenichy do hustých ohonů; zato já jsem na sebe navlékal vrstvy šatstva, jako bych chtěl soupeřit s cibulí. V teplém spacáku jsem si však v pohodě hověl až do rána, třebaže v ešusu proměnil mrazík vodu v pevný led. Sotva jsem však spacák za mrazivého svítání opustil, hned jsem čas naplnil horečnou činností: balit batoh a vařit snídaní – pejskům i sobě. Právě jsem se sklánel nad ešusem plným čínských nudlí s několika nakrájenými stroužky česneku, když Fram, přivázaný na vodítku k bukoveému kmínku, skokem opustil svou polohu „ležícího spřelce“, zjezlí srst na zátylku a vzrušeně věřil – oosi – v husté smřince. Už jsem to slyšel i já – něco velkého se překotně prodiralo v prudké horečce strání těsně pod námi. Priskočil jsem k okraji svahu a předklonil se, abych mezi vegetací zahlédl co se děje: kousek od nás přidala strání dolů laň v patách s vlčí smečkou. Na okamžik mi štanvice zmizela v křovinách. Fram s Mishou se vzpínali na vodítkách a dychtivě klučeli. Popoběhl jsem jen několik kroků a – celé drama jsem měl jako na dlani: sotva třicet metrů od mne už svíral velký hnědošedý vlk lani mulec, zatímco

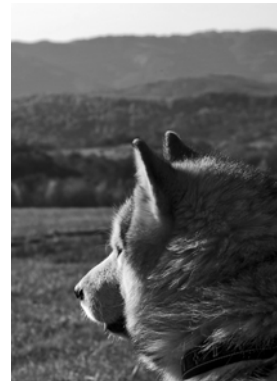
čtyři další vlci jí útočili z boků na břicho. Tři vlci, i když vzrostlí, byli výrazně menší než dva zbylí – určité rodiče s letošními včaty – na lekcii z lovu a z umění přežití... Bylo to k neuvěření – vlci o nás museli dobře vědět, nejen čichem, ale i hlomozem, který vydávali Fram s Mishou. Přesto lov nepřerušili a dovedli jej do vítězného konce. Sotva laň zhasla, udýchaní a vzrušení vlci kolem sebe kroužili v pozdravném rituálu očichávání, žebření a olizování a teprve po chvíli se začali krmít.

Fascinovaně jsem hleděl na fantastické drama, které se odehrávalo jen tři desítky metrů přede mnou a vzpomínal na řádky z knihy Huga van Lawicka – Štěně Solo – ličící pozorování života psů henyových: „To byla chvíle, na kterou čekal Žluté nebezpečí (jeden ze psů henyových – pozn. aut.). Už několik posledních set metrů běžel souběžně s kořisti: teď bleskurychle přiskočil k její hlavě (k hlavě zebry – pozn. aut.) a doslova sevřel její pysk svými zuby. Byl to speciální kousek Žlutého nebezpečí. Ještě dnes, když je třeba lékařsky ošetřit některého koně, je často přidříván v klidu stažením provazové smyčky kolem hmoňho pysku. To, že ji Žluté nebezpečí uchopil za pysk, mělo na zebra obvykle stejný účinek. Zebra stanula docela nehybně a vypadala skoro, jako by se jí to

netýkalo; zatím k nim doběhl zbytek smečky a za pár minut byla zebra mrtva.“ Byla to velkolepá podobnost: psi henyovi lovili takřka stejně jako vlčí smečka před mými zraky. Stejný způsob vlčího lovu zaznamenal i světověznámý „vlkológ“ L. David Mech. Ve své knize – Arktický vlk – deset let se smečkou – píše: „Proč vlci kousou kořist právě do hlavy, to stále ještě nevíme. Poprvé jsem to pozoroval na ostrově Royale, kde se vlci vždy zakousli losovi do nozder. Obvykle jeden vlk držel losa za nozdry, zatímco ostatní členové smečky mu trhali zadek. Vlk u tlamy se vždy musel hodně natáhnout, uhybat, tahat losa za nozdry a uskakovat před jeho smrtícími předními kopyty. Mezitím jej ostatní vlci zabíjeli doopravdy. Jednou jsem viděl, jak los hodil hlavou, jedním rázem zvedl vlka na svém nose ze země a smýkl jím ze strany na stranu. Při těch několika úspěšných lovech na pižmou, které jsem sledoval, se první vlk pokusil popadnout zvíře za nozdry a druhý za ucho.“

li laboratorní krysu za čumák, její mozek uvolní do krve více hormonu, jehož účinky se podobají morfu. Ten může zvíře trochu uklidnit a ve vypjatých chvílích sníží jeho bolesti na minimum, což je výhodné pro dravce i jeho kořist. Jestli tohle platí i pro

pižmou telata, pak ho náš exemplář musel dostat skutečně velkou dávkou.“ Nerad jsem opouštěl úžasné divadlo, které se člověku může poštěstít zažít jen stěží jednou za život, ale bál jsem se vlky vyrušit. Proto jsem se psy rychle a co nejtišeji sestoupil z hřebene do opačného údolí. Na místo ranního dramatu jsme se vrátili až na sklonku dne. Z laně zbývaly jen chomáče chlupů a pravá zadní noha. Jen mírně povolená řídka tráva se do rána zase postavila... Mlčíci prales nevyzradí nic... I Fram s Mishou čenichali v lesní prsti téměř bez vzrušení... Zato já si z Bukovských vrchů odnáším – jako svou životní trofej – úžasný zážitek, který ze mne nevyrachá patrně až do smrti. V chladném podzimu jsem se hářl v přízni vlčího boha...

ZLATÉ VALOUNKY...

Po vlčích stezkách se pohybuji již mnoho let. Setkání s plachou a ostražitou šelmou se však rovná téměř zárazku. Člověk musí být vděčen i z pouhého objevení vlčí stopy, vlčího trusu či z nepatrného zbytku kořisti. Lois Crislerová, která se svým manželem Crisem filmovala na Aljašce vlky a soby karibu, to výstižně vyjádřila ve své knize V arktických pouštích: „Městský člověk, který dostává tyhle „perly“ už navleknuté na šňůrkách ve filmu nebo v knížkách, je nedovode ocenit. Jen ten, kdo žije v divočině, ví, jak jsou vzácné. Je to řídký úkaz, když člověk v divočině zažije střetnutí dvou zvířat větší kategorie.“ Oba manželé nazývali vzácná setkání s lovcími zvířaty

záračnými zlatými valounky: „Za nugget se považuje záber zvířete v akci, ne pouhý záber zvířete. A ta akce se musí odehrát za takových okolností, aby se dala filmovat. Cris pokládá tři nuggety za sezónu za slušný průměr.“

VLCI NA SLOVENSKU

Odhady počtu vlků, kteří ve slovenských horách žijí, se výrazně liší. Ing. Juraj Lukáč (z Lesochranárskeho zoskupenia VLK), který se sledování vlčí populace již po mnoho let intenzivně věnuje, tvrdí, že na Slovensku žije 150, maximálně však 200 vlků. Zoolog Správy Chráněné krajinné oblasti Kysuce ing. Ivan Pavlišin uvádí, že ve Slovenské republice žije 250–350 vlků, přičemž těžším způsobem výskytu jsou Vysoké a Nizké Tatry, Velká a Malá Fatra a Národní park Poloniny (Bukovské vrchy). Angličan Robin Rigg, který se za vlky přestěhoval z Velké Británie do slovenského Liptovského Hrádku (a který založil Slovak Wildlife Society) říká: „Podle našich odhadů na Slovensku žije přibližně 270 až 400 vlků i s mláďaty. Legální, ale i ilegální lovem a přirozeným úhynem toto číslo však vždy koncem zimy klesá. Velmi důležité je zjištění, že až 40% vlků máme společných se sousedními státy, převážně s Polskem. Průměrná „hustota“ vlků na Slovensku je jeden až dva vlci na sto čtverečních kilometrů.“ Oproti zoologům, ekologům a ochráncům přírody tvrdí slovenští myslivci, že na Slovensku žije asi 800 vlků. „Myslívci záměrně nadhodnocují slovenskou vlčí populaci, aby si mohli s chutí zastřílet“, zhodnotil diskusi a spor o počtu slovenských vlků Juraj Lukáč.

Na rozdíl od drtivé většiny členských států Evropské unie, kde jsou vlci celoročně nepřijímáni chráněním zákonem jako kriticky ohrožený druh, je lov vlků na Slovensku povolen (s výjimkou části CHKO Kysuce – odkud vlci migrují do Maďarska), a to v období od 1. listopadu do 15. ledna. Kdo ví, kdy se tento anarchismus podaří ochráncům přírody v 21. století zlomit, aby bylo rodné stříbro velkých evropských psovitých šelem uchováno pro příští generace.

P. S.

Mé nejvělejší díky za neocenitelné rady, tipy, informace a zkušenosti k pozorování vlků v Moravskoslezských Beskydách a slovenských Karpatech patří zkušenému terénnímu zoologovi a výtvarníkovi – knižnímu ilustrátorovi – Ludvíku Kuncovi (partner legendárního rysa ostrovida Sixiho, který s touto nádhernou šelmou prožil nezapomenutelných třináct let bohatého života). JAROSLAV MONTE KVASNICA
Foto Filip Chludil, ilustrace Ludvík Kunc

SPORTOVNĚ DO SVĚTA !!!

Outdoorové zájezdy a expedice: hory, kola, motorky. Indie, Nepál, Tibet, Nový Zéland, Tanzanie, Argentina, ...

mob.+420 776 628 767
info@rajbas.eu www.rajbas.eu

KAMA SLAVÍ 20 LET

Český výrobce outdoorových doplňků Kama oslavuje letos 20 let působení na trhu. Tato rodinná firma specializovaná na čepice, čenky, kukly, masky, ale také svetry námě svou kvalitou, designem a funkcí, má co oslavovat. I přes proklamovanou krizi se firma vrátila nedávno ze světového veletrhu ISPO se slibnými zakázkami v oblasti exportu. Letošní dlouhá zima a výsledky českých prodejů nasvědčují tomu, že i na domácím trhu bude příští sezóna o tyto výrobky zájem.

Kama se mimo jiné letos zviditelnila jako oficiální dodavatel svetrů a čepic pro olympijskou výpravu malého horského státu Andorry. Na základě úspěšného jednání španělského zástupce firmy s COA (Comité Olímpic Andorra) Kama dodala oblečení sedmnáctičlenné skupině sportovců na OH Vancouver 2010. Jako česká značka má Kama samozřejmě zájem o spolupráci i s českými sportovci, proto obléká i českou běžčecskou reprezentaci pro příležitosti SP či mistrovství světa. V neposlední řadě si výrobky Kamy do Vancouveru oblékne i česká výprava paralympionků.

Nominace zakladatelky Kama s.r.o. paní Mahuleny Pertlové společností Ernst&Young mezi 60 účastníků soutěže Podnikatel roku 2009, jejíž vyhlášení ceremoniál proběhl 10. února na Zofíně za účasti ministra průmyslu a obchodu, byl milou tréšničkou na dortu letošní obchodně vydařené zimy.

Pro tu příští si Kama připravila novou kolekci 2010/2011, spojenou s tzv. „retro“ kolekcí nejdávanejších výrobků za období 1990 až 2010.

Annalisa Rellieová: ČERNÁ HORA

Dívková kráska černohorské krajiny již není pro svět žádným tajemstvím. Země, která pronikla na turistické mapy poměrně nedávno, si brzy získala množství obdivovatelů azurových pobřeží Jadranu a hornatým vnitrozemím, jež nabízí dobré podmínky k letní turistice i zimnímu lyžování. Přidejte navíc ještě nezkroutnou povahu místních obyvatel a jejich lahodná jídla a získáte skvělou destinaci, již málokterý cestovatel odola.

S novým aktualizovaným vydáním přichází na trh komplexně řešený průvodce po Černé Hoře, s nímž poznáte nejenom starověké památky a skrytá zákoutí středověkých měst, k nimž patří Herceg Novi či Kotor, ale objevíte i nejkrásnější černohorské pláže a v národním parku Biogradska Gora spatříte kromě jiných také orly a ibisy. Stačí jen otevřít knihu a vyrazit!

Formát: 132 × 197 mm, 244 + 12 stran, brožovaná vazba šitá i lepená. Běžná cena: 398 Kč.

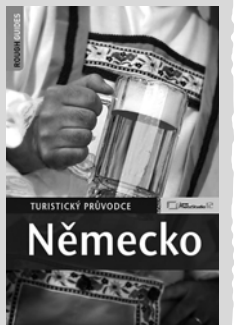
J. Stewart, N. Walker, Ch. Williams: NĚMECKO

Německo si po sjednocení konečně vybudovalo lepší profil jako turistická destinace, z nemalé části díky pozoruhodné obnově Berlína, jednoho z nejúžasnějších a nejzajímavějších měst v Evropě. Ovšem půvab Německa se v žádném případě omezuje pouze na jeho hlavní město. Navštívte-li Německo, objevíte kosmopolitní a multikulturní národ, který se z velké většiny vyrovnal se svou minulostí.

Rozmanitost Německa vysvětluje světybný historický vývoj regionů. Svě stopy zanechala na Německu i reformace a její důsledky – na severu země převládá protestantismus, zatímco jih je spíše katolický.

Německý příspěvek v oblasti vážné hudby je sám o sobě skvělou zámkou pro návštěvu země, až už si chcete na vlastní uši vychutnat umění Berlinské filharmonie nebo se chcete vydat po stopách slavných skladatelů. Pověst Německa jako kolébky modernismu je také zasloužená a cesta k budově Bauhausu

K N I H O V N A

Formát: 132 × 197 mm, 940 + 32 stran, brožovaná vazba šitá i lepená. Běžná cena: 998 Kč.

Vodáci v Českém Krumlově

JIŽNÍ ČECHY

Jižní Čechy jsou harmonií zážitků pro každého. Na své si přijdou milovníci památek, krásné přírody, aktivních sportů, ale i příznivci vodních radovánek.

Průjezd propustí

Rybáři na Lípě

Vozoplavba

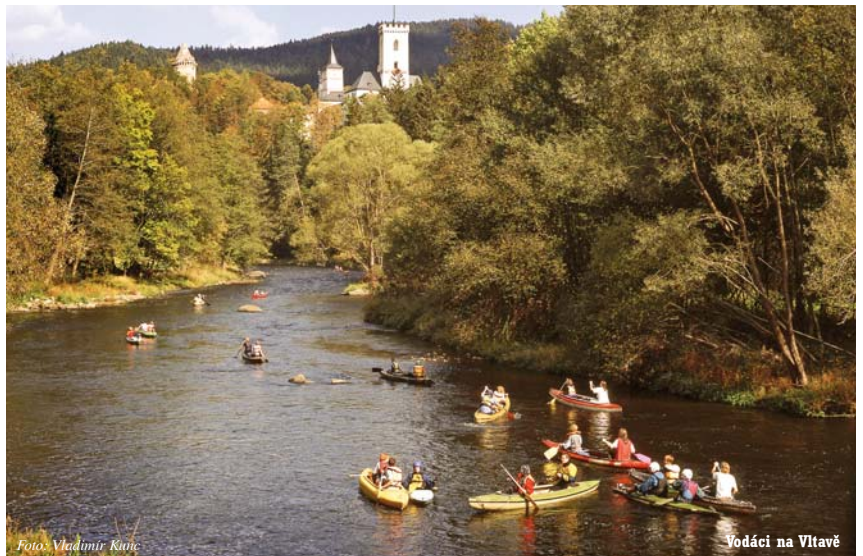

Foto: Vladimír Kunc

Vodáci na Vltavě

Jihočeské vodní plochy

Vyznavačům vodních sportů mohou jižní Čechy a Šumava poskytnout příležitosti k mnoha aktivitám a radostem. Ať už se jedná o vodácké trasy na Vltavě, Otavě či Lužnici, či vodní

sporty provozované na Lipenské přehradě nebo na některém z velkého množství rybníků. Vodní plochy v jižních Čechách představují lákadlo pro dospělé i děti.

Foto: Daniel Selský

Koupání na Lípě

PŘEHRADA LIPNO

Přehrada Lipno je největší vodní plocha (cca 48 500 m²) v České republice a je často označovaná jako „české moře“. Táhne se v podhůří Šumavy v délce 48 kilometrů a na jejím břehu leží několik letovisek – téměř největšími jsou kromě Lipna nad Vltavou také Frymburk, Černá v Pošumaví a Horní Planá.

Lipno je jednou z nejnáměšších turistických oblastí střední Evropy, patří mezi kouty vyhledávané turzistickými i zahraničními turisty. Nabízí na jedné straně nespoutané přírodní scenérie Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava a na straně druhé komfort vyspělé turistické destinace se širokou nabídkou trávení volného času na obou březích Lipenské nádrže.

Nabídka ubytování na Lipensku je široká a uspokojí i ty nejnáročnější návštěvníky. Na své si zde přijdou i vyznavači campingu, výběr kempů je zde obrovský.

Letní sezóna nabízí mnoho aktivit na poli sportovním i kulturně-spoolečenském. Můžete se přijet relaxovat, ale i strávit aktivní dovolenou díky množství nových, kvalitních a udržovaných cyklostezek či pěších stezek, vedoucích malebnou lipenskou přírodou s nepřeberným množstvím zajímavých scenérií. Samotná údolní nádrž Lipno je vhodná ke koupání a k nejrůznějším druhům vodních sportů – windsurfing, jachting, rybolov a další. Vyznavačům in-line bruslení doporučujeme Jezerní cykloin-line stezku vedoucí z Lipna nad Vltavou směrem na Frymburk. Její pestrý a nenáročný profil, kopírující břehy Lipna, je ideální pro maminky s dětmi a začátečníky. Díky nočnímu osvětlení stezky si můžete vychutnat noční romantickou

projíždku, na kterou budete určitě rádi vzpomínat. Nově se můžete těšit na jeden z největších lanových parků v České republice, nabízející přes 500m lanového dobrodružství. Chloubov lanového parku je přes 150m dlouhý sjezd na laně. V Bikeparku Lipno zažijete dosud nepoznanou dimenzi odraťování. Na 1,5 km dlouhé zábavné sjezdovce pro kola, s krásným výhledem na „jihočeské moře“, si dopřejete vzrušující a přitom bezpečnou jízdu, kterou zvládnou i děti od 6 let. Vyzkoušet můžete i lipenskou specialitu – projíždku na elektročlunu Darato.

Na Lipně se však nebudete nudit ani v zimním období. Příznivci sjezdového a běžeckého lyžování i snowboardingu by neměli opomenout návštěvu Skiareálu Lipno. Je to moderní lyžařské středisko zaměřené na rodiny s dětmi, začátečníky a školní lyžařské kurzy, kterým nabízí maximum pohodlí. Najdete zde tři čtyřsedačkové lanovky a tři kouzelné pojízdné koberece v dětském hřišti, sedm přehledných sjezdovek o průměrné délce 1 km s nenáročným profilem je zárukou bezpečí a zábavy. Pro snowboardisty je připraven modernizovaný snowpark s novými překážkami pro začátečníky i zkušené jezdce, netradiční formu zábavy zažijete na nové snow-crossové dráze. Pro běžkaře je strojově upravované 40 km stop. Nechybí zde ani restaurace, skí-bary, lyžařská škola, půjčovna, skiservis a další služby. V těsné blízkosti se nachází Aquaworld, bobová dráha, animáční programy, bowling, wellness, sportovní hala, to vše s celoročním provozem. Na zamrzlém Lipně můžete vyzkoušet také 11 km dlouhou upravovanou bruslařskou dráhu. Jedná se o nejdelší přírodní bruslařskou dráhu na světě.

Na Lipně si zkrátka vy i vaši nejmenší zažijete spoustu legrace, vzrušení a zábavy.

SCHWARZENBERSKÝ PLAVEBNÍ KANÁL

Plavební kanál na Prachaticku, který umožňoval dopravu dřeva z těžce dostupných šumavských lesů do Vídně, byl vybudován v roce 1818. Právě v roce 1818, a 19. století. Převádí vody ze svahu hor Tristoličnicku, Plechého a Smrčiny z povodí Vltavy přes evropské rozvodí řekou Grosse Mühl do Dunaje. Pravidelné plavení do Rakouska skončilo roku 1891, definitivně v roce 1932. Kanál dlouhý 45 km si vyžádal proražení 430 m dlouhého kanálu pod horou Plešivec. Vodu pro vyzděný a kamennými deskami vyložený kanál zajišťovala nádrž na jeho počátku, Plešné jezero s upraveným odtokem a řada bystrín. Lesní cestu podél kanálu mohou dnes využít pěší i cyklisté.

ŘEKY – VODÁCTVÍ

Krajina protkaná řekami je jako stvořená pro vodáky. Lužnice se svými meandry a zákrutami, Vltava s šumavskými lesy a loukami na horním toku, divokou vodou pod Lipnem a širokým řečištěm na dolním toku, Otava s dřívě zlatonosnými písky i ostatní řeky dávají šanci začátečníkům i náročným vodákům.

VLTAVA

Vltava je za dostatečného množství vody splavná z Lenory. Vodácká trasa vede na Soumarský most, dále do Dobré, Chlumu, Pěkné a končí v Nové Peci. Je to tradiční vodácká trasa, vhodná i pro méně zdatné vodáky. Nejčastěji navštěvovaným úsekem Vltavy je část

z Vyššího Brodu do Rožmberka nad Vltavou, Zátone, Nového Spolá a odtud do Českého Krumlova a Zlaté Koruny, pak lze pokračovat dále ze Zlaté Koruny do Březi, poté do Boršova nad Vltavou, Českých Budějovic a Hluboké nad Vltavou. Jedná se o nejnavštěvovanější českou prázdninovou řeku a to hlavně z důvodu, že pod Lipnem je garantován minimální průtok po celý rok. Díky tomu je splavná i v období sucha. Většina jezů má vorové propustí a jsou sjízdné. Horní úsek patří do Národního parku Šumava, kde je zakázaný sjezd do Borové Lady. Od Nové Pece není plavba nijak omezoována. Při splouvání Vltavy si na své přijdou i milovníci architektonických památek. Můžete obdivovat takové skvosty jako je například cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě, hrad Rožmberk, klášter Zlatá Koruna, zřícenina Divčův Kámen, hrad a zámek Český Krumlov, metropole Jihočeského kraje – město České Budějovice či zámek Hluboká nad Vltavou. Okolo řeky se nachází spousta půjčoven lodí i raftů, četná občerstvení i ubytovací možnosti.

OTAVA

Otava, jako jedna z mála řek u nás, dává širokému okruhu zájemců příležitost k vodní

turistice i sportovním výkonům téměř po celý rok. V horní části se jedná o pěknou horskou řeku s kamenitým dnem v krásné šumavské přírodě. Plavba na horním úseku je omezena vyhláškou Národního parku Šumava. Otavská vodácká trasa vede z Čekyňovy pily přes Rejštejn, Annín do Sušice, dále na Rabí (Zichovice), Horažďovice, Střelské Hořovice, Katovice, Strakonice, Slaník, Sudoměř, Putim, Písek a Zvíkovské Podhradí. Po celém toku vzniklo několik táborišť, která nabízí i ubytování v chatkách.

LUŽNICE A NEŽÁRKA

Lužnice je splavná po celé délce. Trasa vede ze Suchdola nad Lužnicí, na rozvodí před Treboňem se dělí a dále je možno pokračovat dvěma směry. Jeden vede tzv. Starou řekou přes Treboň, Lomnici nad Lužnicí, Veselí nad Lužnicí, Sezimovo Ústí, Tábor a Bechyni až k soutoku s Vltavou v Nezárkách. Druhý směr vede z soutoku s Vltavou v Nezárkách v Týna nad Vltavou. Od rozvodí je nyní možno dít se též nově zprovozněnou tzv. Novou řekou, systémem kanálů a vedlejších ramen k Nežárce a po ní pokračovat až do Veselí k soutoku Nežárky a Lužnice. Svátečním vodákům doporučujeme jednodenní výlet po Nežárce z Karlštejna do Veselí (12km), nebo

